07/08/2023

Μητροπολίτης Μεσσηνίας: Η ανεκτικότητα στην θρησκευτική ετερότητα

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μεσσηνίας

Για την βεβήλωση και την προσβολή ιερών βιβλίων συγκεκριμένης θρησκευτικής κοινότητας τοποθετήθηκε με άρθρο του με τίτλο "Η ανεκτικότητα στην θρησκευτική ετερότητα" στην εφημερίδα Ελεύθερος Τύπος ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος.

Ακολουθεί το πλήρες κείμενο:

Το θλιβερό γεγονός της βεβήλωσης και της προσβολής ιερών βιβλίων συγκεκριμένης θρησκευτικής κοινότητας δεν αποτελεί απλά μία ενέργεια με την

οποία δηλώνεται μόνο η έλλειψη σεβασμού σε κάθε μορφή και έκφραση θρησκευτικής ετερότητας, στο ατομικό και συλλογικό δικαίωμα του θρησκεύειν, ή της ελευθερίας της θρησκευτικής συνειδήσεως. Ούτε επίσης αποτελεί ακόμη μία πράξη απαξίωσης και αποτροπιασμού των θρησκευτικών συμβόλων και των αρχών και αξιών, οι οποίες θεμελιώνονται σε καταστατικά κείμενα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οργανισμών και Ενώσεων, επειδή με τις ενέργειες αυτές αμαυρώνεται ο αλληλοσεβασμός μεταξύ των πολιτών και ναρκοθετείται η ειρηνική συνύπαρξη στο πλαίσιο της θρησκευτικής διαφορετικότητας σε μία μάλιστα κοινωνία πολυπολιτισμική και πολυθρησκευτική.

Το ανησυχητικό όμως όλων αυτών των δράσεων είναι αφενός η νομική απαξίωση η οποία υποδεικνύεται και υφίσταται πλέον, μετά την κατάργηση των άρθρων 198, 199 και 201 του Π. Κ. με τα οποία η Πολιτεία κάποτε εξεδήλωνε το ενδιαφέρον της γιά την προστασία της θρησκευτικής ετερότητας και την επίτευξη της θρησκευτικής ειρήνης στο κοινωνικό σύνολο, και αφετέρου η αντίληψη ότι κάθε δράση, η οποία νομοθετικά δεν είναι επιλήψιμη ή κολάσιμη, μπορεί να είναι κοινωνικά και ηθικά αποδεκτή και αρμόζουσα, έστω και αναγκαστικά, παρέχοντας με τον τρόπο αυτό το άλλοθι του υπάρχοντος νομικού κενού ή την αξιολογική θεώρηση μιάς τέτοιας δράσης. Πέραν όμως όλων αυτών το «ήθος» κάθε ανθρώπινης κοινωνίας υποδεικνύει μία ανεκτικότητα, η οποία δεν είναι έκφραση απλής ανοχής και σεβασμού. Είναι μία στάση ζωής έναντι του άλλου, του θρησκευτικά διαφορετικοῦ, χωρίς να εκδηλώνεται με ένα αίσθημα υπεροχής που ταπεινώνει ή καταδυναστεύει τον «άλλον», τον «διαφορετικό», αυτόν δηλαδή που δεν συμφωνεί θρησκευτικά μαζί μας, άλλως δημιουργείται μία κοινωνική σύγχυση μεταξύ μιάς δεδομένης πλειοψηφίας ή μειοψηφίας, της δυνάμεως του ενός έναντι του άλλου, της «ανοχής» της πλειοψηφίας έναντι της μειοψηφίας ή της διεκδίκησης της μειοψηφίας έναντι της πλειοψηφίας. Βέβαια βρισκόμαστε απέναντι και σε μία λανθασμένη αντίληψη εαν θεωρήσουμε ότι η ανεκτικότητα της θρησκευτικής ετερότητας είναι θέμα απλά και μόνο αριθμητικής υπεροχής και όχι ζήτημα ποιοτικής στάσης, δηλαδή έκφραση αποδοχής και σεβασμού της ιερότητας κάθε μορφής θρησκευτικότητας και διαφορετικότητας.

Για την αυθεντική έννοια της ανεκτικότητας ο έτερος καθίσταται η απαραίτητη συνέπεια για τον άλλον και ο άλλος μοναδικός και ανεπανάληπτος παράγοντας για την ύπαρξη του έτερου, σύμφωνα προς το «μηδείς το εαυτού ζητείτω αλλά το του ετέρου έκαστος» (Α΄Κορ. 10, 23-24). Ο κανόνας μιάς τέτοιας στάσης μας κατευθύνει «ίνα μη μόνον μάθωμεν αλλήλων ανέχεσθαι... αλλά και υπέρ εαυτούς αλλήλων κήδεσθαι» (Μάξιμος Ομολογητής, PG 20, 725). Μας προτρέπει να ανεχόμεθα διωκόμενοι (Α΄Κορ. 4, 12), να συγχωρούμε ανεχόμενοι (Κολ. 3, 13), χωρίς να μας διαφεύγει, ότι η πραγματική αγάπη «ου ζητεί τα εαυτής» (Κορ. 13,

5). Όλα αυτά δεν αφορούν μόνο τους Χριστιανούς αλλά όλους, και τον καθένα, γι’ αυτό και η «άυλη» νομιμοποίηση κάποιων ενεργειών, εξαιτίας της έλλειψης μιας σχετικής νομοθεσίας, δεν μπορεί να είναι απαραίτητα, αναγκαία και αρμόζουσα σε μία έννομη ανθρώπινη κοινωνία, αλλά μόνον όταν η ανεκτικότητα προς κάθε θρησκευτική ετερότητα λειτουργεί συνεκτικά, κοινωνικά και ειρηνικά χωρίς βία, επικυριαρχία και αντιπαλότητα.